

BEM

Nr 1

Science Fiction-Fanzine

Redaktör: Tomas Cronholm, Rösjörtorpsv 3, 192 51 Sollentuna
Email tomas.cronholm@mbb.ki.se. Juli 1999.

Ett nytt fanzine

Vad skall nu det vara bra för? Fandom klarar sig väl bra ändå. Och faktiskt, just nu verkar det som om Sverifandom verkligen frodas och trivs. Gott om kongresser, full fart på sverifandomlistan och hyfsat fyllda SFF-sändningar. Så jag får väl erkänna de klassiska skälen: Egoboo och att kunna skriva hel fritt.

Grattis Lars-Olov!

En av svensk fandoms absoluta centralgestalter fyller nu 70 år! Lars-Olov Strandberg har länge varit sinnebilden för den sanne och altruistiske fanen, och hans insatser för SFSF, Alvarfonden och ett otal kongresser har varit helt ovärderliga. Det brukar vara Lars-Olov som ser till att allt fungerar med protokoll och finanser, medan vi andra spånar på om storslagna idéer. Tack vare Lars-Olov blir en del idéer också verklighet. Jag har nu senast haft glädjen att samarbeta med honom i kommittéerna för Wasacon och jUnicon. Självklara inslag var då som på många andra kongresser Lars-Olovs diabilider föreställande diverse fans på tidigare kongresser. **BEM** önskar lycka till med fortsatt fannisk verksamhet!

Fandom

Jag drabbades av fandom för drygt 40 år sedan. Efter några få år gafierade jag och

ägnade mig åt att plugga och skaffa familj och jobb. Dock blev hungern så småningom övermäktig och i slutet av 60-talet hittade jag en reklamlapp för SFSF i en SF-bok på Hörnan vid Stureplan, som då var mest välsorterad beträffande engelsk pocket. Sedan dess har jag med mycket begränsad framgång försökt kombinera fandom med mitt övriga liv och andra intressen.

Varför fandom? För mig har SF alltid legat i botten, och jag har aldrig slutat att leta efter SoW-ögonblicken. På 50-talet kände jag samma SoW när det kom ett fanzine, och jag minns hur jag såg upp till de närmast gudomliga gestalterna Sam J, Sture Sedolin (nu Hällström) och Sven O Emilsson (nu Gripsborn). Det var ju otänkbart att kunna komma i närheten av dessas aktivitet, så allt jag producerat i fanzinen under åren är några LoC.

I stället har jag deltagit i mötesverksamheten, och det gjorde jag redan på 50-talet. På 70-talet sågs vi i Observatoriekällaren, och de senaste decennierna har jag varit med och arrangerat kongresser. Eftersom jag hade bil, dessutom kombi, körde jag filmer mm till kongresserna. 16 mm-filmer är stora och tunga om någon undrar.

Kung Kaj

Kaj Harju levde upp till min 50-talsbild av den "shanne fhanen". Han öste fanzines över mig och vi jobbade ihop på en

kongress 1985. Eftersom han var road av fanhistoria lyckades han övertala mig om att skriva om hur jag upplevde fandom 1958. Vad jag vet har det dock aldrig blivit av att han publicerade det jag skrev, så jag publicerar det här (lätt städat). Ett problem

är att jag då hade en Amstrad med C/PM som operativsystem och 3" disketter, som förstås inte kan tänka sig att kommunicera med en modern PC.

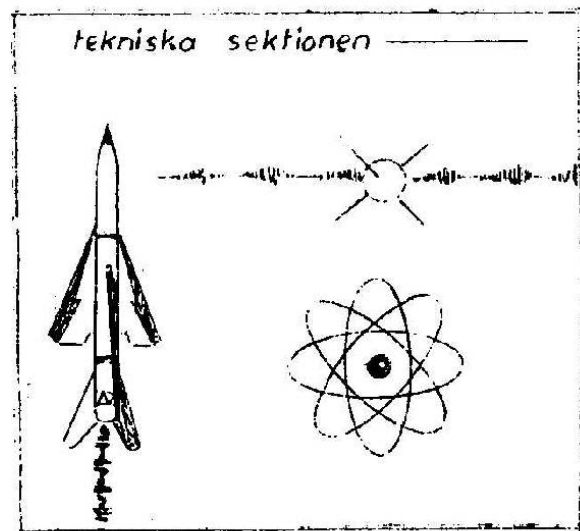
Järn och svavel

Varje gång jag försöker komma ihåg hur det egentligen var då jag var aktiv fan på femtiotalet blir jag förvånad över hur otroligt svårt det är. Det finns ju i alla fall folk som kan skriva memoarer, och det om betydligt avlägsnare tider. Jag måste alltså dra slutsatsen att jag aktivt försökt glömma, och jag tror att skälet till det är att gafierandet är en aktiv process. Men nu är det ändå så att denna period inte har slutat att intressera fan-historikerna. Därför kände jag det nästan som en skyldighet att hörsamma Kajs uppmaning att skriva något om hur jag upplevde denna tid. Till min hjälp hade jag inte bara dunkla minnesbilder, utan också brev, fanzines och andra papper som jag inte nänts kasta. Det är kanske lyckligt att jag inte var aktiv speciellt länge innan jag gafierade. Det finns nämligen i min garderob bara tre A4-boxar från denna tid, vilket jag tyckt var en uthärdlig mängd vid flyttningar och städningar.

Det är klart att det började med att jag läste SF-böcker, och ganska snart (1956) upptäckte jag "Häpna!". Jag var då 12 år och kan nu förstå att den gjorde ett djupt intryck på mig, för jag fortsatte att köpa den i kiosken varje månad. I "Häpna!" fanns det en fandomspalt, "SF-nytt", som i slutet av 1957 fick mig att skriva och tigga till mig några fanzines. Sedan rullade det igång med LoCs, möten osv. Verksamheten var väl ungefär som nu, men kanske var vi litet galnare, tog SF mer på allvar och var mer teknik- och rymdintresserade än genomsnittsfanen i dag.

Eftersom jag då som nu bodde i Stockholmstrakten blev det de av SF Union Skandinavien arrangerade mötena som jag

besökte under våren 1958. Den våren var en aktiv period i Stockholms-fandom. Man hade bakom sig en lyckad kongress, Stockon 1, och planerade ett upprepande. Den aktiva unionen hade sin tyngdpunkt i Stockholm, och där hölls ett flertal möten. Det bildades t o m olika sektioner som hade egna möten. Jag kom att hamna i den tekniska sektionen som planerade raket-experiment (Sputnik hade just skjutits upp).

Jag har några protokoll som verkar avsedda för Union SF men som aldrig publicerades där. Ett behandlar ett vanligt möte i Stockholmssektionen den 16 maj på Gustav Wasa ungdomsgård. Totalt kom fem personer, men efter någon timme kom också Sven O Emilsson. Mötet inleddes med att den driftige Carl-H. Bierbaum visade några av sina tyska SF-magasin. Man diskuterade filmer, särskilt monster- och robotfilmer, men eftersom jag inte hade sett dem hade jag nog inte så mycket utbyte av det. Mer typiskt för vad jag kan minnas är de pseudo-

vetenskapliga diskussionerna. Den kvällen handlade de om hur man skulle kunna utnyttja de magnetiska kraftlinjerna runt jorden, och om hur flytande helium kryper ut ur flaskor. Vi kom också in på raketer, och vi beslöt att göra ett experiment med en ettstegsraket som skulle drivas med zink och svavel.

De som var med på mötet bildade, förmodligen på förslag av Bierbaum, Tekniska sektionen inom SFUS. I den ingick han, Håkan och Richard Elmqvist, Gunnar Enberg, Sven O, Björn Forsberg, Sam J. Lundwall och jag. Vi träffades två gånger på sommaren. Resultatet blev förstås inte några raketexperiment, och det kanske var lika bra det. I stället diskuterades en utställning av raketmodeller för Stockon 2, och jag tror faktiskt att Sven O ställde ut en liten modell och att några fotografier av raketer blev upphängda. Enligt mina anteckningar skulle Sam J också ha ställt ut en "riktig" raket, men det är mer än jag minns. Annars pratade vi om raketbränslen och om tidens och tyngdkraftens natur. Ett sista möte i Tekniska sektionen skall ha ägt rum i slutet

av november då vi bl a var inne på fjärde dimensionen. När SFUS-styrelsen meddelade att alla sektioner upplösts började vi diskutera att i stället tillhöra SF Club Europa, en stortysk förening där Bierbaum var aktiv. Men jag tror inte att det blev något av.

När mitt namn någon gång dyker upp i en fandomhistorik är det inte Tekniska sektionen som beskrivs. I stället brukar det handla om Stockon 2 och den nya styrelsen för SFUS. Kongresslokal var IOGT:s lokal på S:t Eriksgatan, inte långt från det ställe där SF-bokhandeln fanns för några år sedan. Den brukar karakteriseras som misslyckad. Själv skrev jag dock entusiastiskt i ett brev till Karl Gustav Jakobsson (KGJ eller Hystrix Christata som utgav det karbon-duplicerade WRÖFWEL) att kongressen var lyckad. Jag tyckte att en frågetävlan mellan å ena sidan Sture Sedolin, Gabriel Setterborg och Alvar Appeltofft och å andra sidan Sture Lönnerstrand, Leif Helgesson och

Pierre Lundberg var mycket givande, eftersom den tog upp frågan om hur SF skall definieras. Det kan man tydligen hålla på med hur länge som helst.

Från kongressen minns jag också en mentometersession som Jacob Palme höll i. Men jag minns inte vad vi kom fram till. Förmodligen att vi alla var mer intelligenta än genomsnittet i lokalen.

På Stockon 2 valdes ny styrelse för SFSF sedan hela den gamla avgått: Alvar skulle vara ordförande, Roar Ringdahl sekreterare, jag kassör och Sven O vice ordförande. Antingen missförstod jag något eller så ändrades styrelsen igen (kanske sedan man frågat Roar och Sven O?) men i alla fall skrev Alvar i ett brev att bara jag och han skulle vara med i den nya styrelsen. I sin rapport från Stocon 2 (Alvars stavning) i Union SF skrev Alvar att han valdes till ordförande och redaktör för Union SF, jag till vice ordförande för Stockholmssektionen, kassör och tills vidare sekreterare, och att Sven O skulle vara "med på ett hörn". Det här fungerade naturligtvis inte, och jag tänker inte hävda att jag var helt oskyldig till det. Jag hade ingen erfarenhet av föreningar och det kan kännas långt mellan Solna och Halmstad, även om vi brevväxlade flitigt under september. Dessutom ville inte mina föräldrar ha in en mimeo i källaren, och ännu mindre ha mig körande den i stället för att läsa läxor. I alla fall visade det sig omöjligt att få hem den till mig från Bierbaum som då låg på sjukhus. Vidare var föreningens ekonomi usel och jag trodde att den skulle få svårt att klara sig. Så i början av oktober övertog Sture Sedolin mina poster i styrelsen. Jag minns när jag var hemma hos honom och lämnade stenciler och papper. Han spelade jazzskivor och det intresset har vad jag vet överlevt hans SF-intresse.

För att återkomma till ekonomin så skrev Alvar i ett brev den 5 december: "DU, det har kommit till min kännedom rykten om att -- förskingrade flera hundra kronor ur kassan i våras, SANT? ..." och den 12 december: " Broder, allvarsord, jag vore tacksam få höra alltsammans om den här djävla förskingringen (uselt att en "fan" (?)

kan bete sig så). Som ordförande har jag väl ändå rätt att få veta alla detaljer? Undanhåll det inte, hah ...". Tyvärr hittar jag inget annat i mitt minne eller mina brev som berör detta, så vet inte vad som är sant. Jag har en del anteckningar från när jag tog över som kassör, och där konstaterar jag snarare att föreningen borde ha gått mer back än den gjorde.

Alvars brev var rätt speciella. Den 29 augusti besvarade han ett brev där jag uttryckte farhågor för hur jag skulle hinna med allt jag åtagit mig:

"HA, aktiviteten och tiden, finns väl skolor för tuzicken som helt kan användas åt SF? Personligen använder jag 15 timmar i sträck åt PBs and letters vid sådana tillfällen. – Har böcker att sälja om du är intresserad förresten. Ast. SF har 4 nr till 1:65 var från 1956, 2:75 i bokhandlar. – Basunera ut med atomkanoner att alla fans kan sända in stenciler till Unionen och mot exempelvis 0:40 per stencil i pålägg förutom paper-mimeo ink till självkostnadspris kan få things printade. Har inte påpekats tidigare, eh?

Är villig att greja det ni har svårt att hinna med etc. av idealistiska och SF-fanatiska skäl. Thinkar jag tar hand om fmz-rec. och dito av professionella pub's från Skandinavien. Y'know, jag har en tvångsföreställning att läsa rubb och stubb av det och skulle faktiskt generas av att hoppa över ex.vis ATOM-böckerna även om dom mainly are crud. DOCK finns det luckor på sistone beroende av mitt hellre viljande obtaina de Engliska editionerna. "The Black Cloud" is Sw. Cr. 16:50, I'd even git it at 13:- here! But dat ain't nuff, for sure... when I get across a copy for 7/6 or so I'll buy it. SEE? Förargligt att jag måst vänta där... FOREIGN STUFF, however, I don't

keep track of the current pub's so Gabriel might review the recent stuff there, too, and Roar might contribute, MEBBI I could compile a gossip-type-col 'News from abroad'. Have many ideas re articles and stories for UNION SF an'I'mgonna'git somethin' dunn'."

Och i ett brev den 13 november:

"THE UNION IS ALIVE. Leve the SFUS! HAIL! Vi sätter igång för fullt om en månad efter en tids overksamhet. Den temporära krissituationen synes vara på väg att övervinnas, åtminstone för några månader, och under den kosmonomistiska tecknet skola vi marschera mot segrar... (metaforer? Låter visst som Wene...). SFUS skall inte upphöra. I värsta fall startar AEK well en egen UNION.

(VARNING)

Hnow 't igqwzaemphle uv terrible appelthåftzhckaq, AE dunno wotte zeigha theigh, hem, vafan. SKOAL! Et hleffwei phouer then Uniååån, hiqqqq! Saiöns fixzioångh e' QYL!"

Under sommaren och hösten 1958 brev-växlade jag också med en del engelska fans, framför allt Alan Dodd. Både hans "Camber" och ännu mer John Berrys "Retribution" var helt underbara fanzines som hade en egen humor som de svenska fanzinen saknade. Men redan tidigt under 1959 hade jag ändå börjat tappa kontakten med fandom, både den svenska och den utländska. De sista spåren av min aktivitet som jag hittat nu är en brevväxling med Denis Lindbohm i juni 1959. Och i den är det inte SF jag försvarar, utan "vanlig" litteratur. Av senare papper finns några brev från Alvar som försökte få fart på mig igen, och inbjudningar till möten och kongresser som jag inte besökte.

Connie Willis

Våren 1998 ordnade SFSF en minicon. Jag berättade då helt kort om Connie Willis eftersom jag läst och uppskattat hennes romaner och noveller, och framför allt

upplevt henne i verkligheten på Intuition i Manchester där hon var hedersgäst.

Connie Willis är amerikanskt öppen och glad och hon "stämde" verkligen med sina berättelser. Hon berättade att hon är

litteraturlärare på college, gift med en fysiker och med en dotter som är kriminaltekniker. Till familjen räknar hon också en katt och en hund. I "To Say Nothing of the Dog" förekommer förstås en hund, men det är en katt som har huvudrollen bland djuren.

Connie Willis talade mycket om det olyckliga i att dela upp kulturen i naturvetenskap och humaniora, och hon refererade till C P Snows två kulturer. En som hon tyckte hade lyckats överbrygga detta är Isaac Asimov, och det tycker jag stämmer. Som SF-författare har han knappast varit revolutionär men ingen kan förneka hans insatser som popularisatör. Och han har definitivt inte tagit hänsyn till några gränser i kunskap och kultur.

Connie Willis startade genom att läsa Heinleins ungdomsromaner, först *Have*

Spacesuit Will Travel. Då var hon 13 och fastnade först för den lustigaste titel hon någonsin sett och också direkt för inledningen där hjälten berättar att han vill åka till månen och pappan svarar

jakande utan att lyfta blicken från "Three Men in a Boat". Att hon själv haft mycket roligt när hon läst den boken förstår man när man läser "To Say Nothing of the Dog". Hon hittade andra SF-böcker på biblioteket genom att leta efter rymdskepp och atomer på bokryggarna. På så sätt hittade hon Bradbury, Asimov och alla Heinlein.

Men författare hade hon bestämt sig för att bli innan hon upptäckte SF. Hon berättade att hon hittade på historier i gungan. I en kostymtävling i skolan vann hon "Little Women" av Louisa May Alcott. Den handlar om Josephine March som vill bli författare och om hur hon skickar manuskript och försöker bli publicerad. Det ville Connie också! Men först blev hon lärare. Parallellt med det skrev hon bekännelsenoveller, confession stories, och många försök till SF-noveller. Hon betraktar sig som en novellförfattare som ibland inte kan sluta och säger att noveller är SF:s själ

och hjärta. Och det är som novellist jag ser henne som en verklig mästare. Romanerna, speciellt de två sista, tappar i SF-känsla och blir mer traditionella även om de fortfarande är mycket underhållande.

Den första publicerade SF-novellen var "The Secret of Santa Titicaca" i *Worlds of Fantasy* 1971. Den har jag tyvärr inte läst, men själv tycker hon inte att det är underligt att tidskriften las ner direkt därefter. Hon är inte så stolt över denna historia om talande grodor som vaktar Aztekernas skatt (låter som Farbror Joakim).

Och vad skriver hon då? Först och främst skriver hon med humor och värme; man dras genast med och har hjärtligt roligt när hon säger stora sanningar om mänsklighetens fåfänga och dumheter. Hon säger själv att hon lärt av Heinlein, men hon är tveklöst en större stilist.

Temana bygger ofta på tidsresor till det förflutna. Både hon och läsaren fastnar mest för det historiska. Ett och samma tidsreselab i Oxford skickar grupper till Blitzens London, det viktorianska England och digerdödens England i en novell och två romaner. 1940-talets London är riktigt hyggligt och 1888 års Tansen är inte heller så tokigt skildrat. Sämre är det med det framtida Oxford, som verkar 1950-tal snarare än 2050-tal. Men människorna är levande och intressanta, och man vill verkligen veta hur det går hela tiden.

Innehållsmässigt är tidsresepastischen på "Tre män i en båt" svagast, även om man har mycket roligt när man läser den. Medeltidens England i "Doomsday Book" är så otroligt levande så att det verkligen luktar om allt elände. I alla fall står det helt klart att hon gillar England, och som gammal anglofil kan man inte annat än njuta av miljöerna. På *Intuition* berättade hon också mycket riktigt om hur hon slukat engelska författare som Dickens, Trollope och inte minst Wodehouse och också undervisat om dessa. Hon gjorde egna guideböcker till sin då 8-åriga dotter när de åkte till London, så hon har beskrivit St Pauls Cathedral tidigare.

En annan historisk roman som utspelar sig i nutid är "Lincoln's Dreams". Den

handlar om amerikanska inbördeskriget, och inte så litet om hästen Traveller. I den boken är själva "detektivhistorien" mycket spännande och komisk, och jag tycker mig se ytterligare ett tema, nämligen kommunikation: Det är ett ideligt telefonerande, mest till telefonsvarare. I "Doomsday Book" fanns kommunikationen också med: Man kunde höra hur pesten drog förbi de närliggande byarna genom att lyssna efter kyrkklockorna.

På Intuition var Connie Willis också med på en session om Research, och framför allt i "Doomsday Book" förstår man att hon lägger ner mycket energi på det. Författaren måste vara noga med att få bultar och skruvar rätt. Själva storyn måste dessutom vara mer logisk än det verkliga livet. Berättelsen skall vara logisk och linjär, och så är det ju sällan på riktigt.

Kommunikation ser jag som ett tema hos Willis. Det förekommer också i "Bellwether" och i "Remake". I "Bellwether" forskas det kring hur "flugor" (fads) uppstår och sprids. Den fluga som huvudpersonen ägnar sig åt är bobbat hår som dök upp på 20-talet. Bellwether betyder skällgumse, och det blir stor komik när man använder får i försök att ta reda på hur flugor sprids.

Remake har ett mer traditionellt kommunikationstema. Det är en tragikomisk historia om hur Hollywood har kvar sin dragningskraft trots att alla filmer görs som datoriserade omspelningar där man byter ut skådespelarna så att andra gamla kända skådespelare får nya roller. Huvudpersonen jobbar med att plocka bort alla alkoholinslag i filmerna, och blir förälskad i en flicka som gett sig attan på att hon skall dansa med Fred Astaire i hans filmer. Att Connie Willis kan film stå helt klart i den boken, och hon berättade också om hur hon njöt av att se alla gamla filmmusicals när hon gjorde sin research. Hon gillar också knäppa komedier och SF-filmer som Brazil, Blade Runner och Men In Black. Också i den boken finns en tidsresa, men den är bara antydd.

Ett mycket viktigt tema hos Willis är "science". Det går inte att klassificera hennes berättelser som hård SF, men

tveklöst är hon en riktig SF-författare även om vi ibland hamnar i mörka fantasyvärldar eller det viktorianska England som också närmar sig fantasy. De vetenskapliga temana är mycket varierande. Det kan vara svarta hål, kvantfysik, menstruationscykeln och egyptisk mytologi. I Bellwether är det kaosteori som behandlas på samtidigt seriöst och oerhört komiskt sätt. Allt får sin lösning genom en kaotiskt slarvig assistent.

Hon ägnar sig också mycket om vetenskapsmannens vardag. Misstagen och intrigerna bland vetenskapsmännen i "Doomsday Book" känns klart bekanta. Likaså novellen "At the Rialto" som utspelar sig på en vetenskaplig kongress. Det är som vanligt. Overheadprojektorn fungerar inte, man lever på munkar och kaffe och kommer på idéer när man råkar träffas i hissen. I "Lincoln's Dreams" följer man med på spännande historisk forskning. Idén till den boken fick hon genom att hon drömde något liknande det i boken där sydstatssoldater begravts i gräsmattan utanför en stor villa för att hindra sydsatsgeneralen Lee att flytta tillbaka dit. Hon menar att drömmar visserligen är "stupid" men ändå kan innehålla mycket sanning. I boken finns en oförklarlig psykisk kontakt mellan en nutida kvinna och Lee och mellan den manliga huvudpersonen och Lees häst, Traveller.

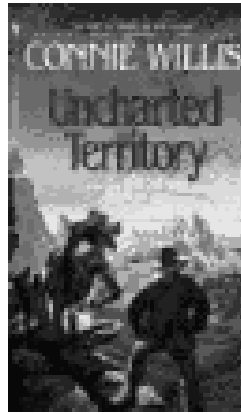
Våren 1998 arbetade hon på en bok om nära döden-upplevelser och hon går då in på vad det kan finnas för förklaringar till dessa, t ex vilken evolutionär fördel dessa skulle ha. Hon är intresserad av religion, framför allt den kristendom som fanns hos The Inklings. CS Lewis mystiska kristenhet är ju väl bekant, men hon uppskattade framför allt Charles Williams, "The third Inking".

Connie Willis har också samarbetat med en annan författare, Cynthia Felice. Hon gillar att skriva ihop på det sättet. När man skrivit in sina personer i ett hörn kan man lämna över manuskriptet till den andra som får fixa till det. Annars är att skriva som att vandra genom Gobiöknen med någon man inte gillar. Ibland får hon frågan om hon fortfarande skriver, och det tycker hon är konstigt. Inte frågar man väl en

läkare eller arkitekt om de fortfarande botar sjuka eller ritar hus. Att skriva ser hon som en åkomma, affliction, snarare än ett beroende, addiction.

Och det bådar gott, för det går inte att vantrivas i hennes världar där vardagens komik blandas med existentiella frågor. Bara hon inte fastnar – visserligen var det mycket trevligt att läsa "To Say Nothing of the Dog", men som SF hade den ingenting nytt jämfört med "Doomsday Book".

Att Connie Willis verkligen kan skriva helt olika historier framgår av "Uncharted Territory". Den hör till hennes korta romaner, och är en festlig blandning av Vilda Västern och SF, med en närmast pulpig stil med mycket dialog (och mustig sådan). Jag hade litet svårt för den när jag

läste den men så här efteråt minns jag den som en närmast Dickskt surrealistisk resa i yttre och inre världar. Och det är ju så det det skall vara!

Connie Willis var en utmärkt hedersgäst på Intuition. Hon är i sig en fullt tillräcklig anledning att åka på

Finncon. På deras hemsida finns bl a fullständig bibliografi:

[http://org.utu.fi/\(hr,ef\)/yhd/tsfs/finncon/](http://org.utu.fi/(hr,ef)/yhd/tsfs/finncon/).

Finncon hålls i Åbo/Turku 14-15 augusti 1999. Själv är jag då på väg mot Australien och Aussiecon 3.

Fanzines

Det kommer mycket fanzines nu, och kvaliteten är hög. Jag tänker nämna några som jag speciellt lagt märke till på sista tiden.

JHH 50 år delades ut på jUnicon, och den var en välförtjänt hyllning av John-Henri Holmberg som har kommit att framstå som den verkliga Mr Fandom. Han har producerat ohyggliga mängder fanzines, och är ett pålitligt inslag i alla kongresspaneler. Det råder ingen tvekan om att han kan oerhört mycket om SF, fantasy och fandom, men ännu mer imponerande är att han också kan låta som om han kunde om möjligt ännu mer. Alltnog, fanzinet till hans ära bjöd på förstklassig läsning. Allra roligast hade jag när jag läste vad JHH inte gjorde! Tack Molle Kanmert Sjölander för det, och tack Ylva Spångberg, Martin Andreasson och Bellis för att ha sammanställt fanzinet!

Sträckläste gjorde jag också **Galax** nr 1 från Martin Andreasson. Fanzinerecensionsfanzines har jag stött på upprepade gånger. De brukar inte bli så långlivade, och jag hoppas att Galax skall lyckas bättre. Att recensera fanzinerecensioner känns dock väl

mycket som metaverksamhet, men de seriösa skribenterna lyckas onekligen med sina analyser. Ett tack till John-Henri för att han efterlyser "att". Tyvärr har det försvunnit i radion och i de uppsatser jag läser av studenter. Och en språkvårdare jag talade med sade bara att "språket utvecklas".

Fick också nyligen **Månblad Alfa** Nr 39. Jag har missat detta utmärkta fanzine hittills. Nu går det att prenumerera så det har jag alltså gjort. Speciellt trevligt i detta nummer var Britt-Louise Viklunds rapport från världskongressen 98, Bucconeer i Baltimore. Jag har bara varit en gång på världskongress i USA, men mycket kändes bekant.

Slutligen ett tack till Wolf von Witting för alla fanzines han delat ut på planeringsmöten för jUnicon. Senast var det **Counter-clock** 4, ett välmatat engelskspråkigt fanzine som framför allt behandlade Perry Rhodan. Han är knappast min tekopp, men de 20 år gamla kongressrapporterna var kul att läsa.

Böcker

Jag gillar att *läsa* SF. Filmerna gör mig ofta besviken, även om en del kan vara kul. Det som i en bok kan vara surrealistiskt och omstörtande för det egna psyket kan lätt bli larvigt på film. När traven med lästa böcker blivit tillräckligt hög sätter jag mig vid datorn och skriver in vad jag läst. Det kan då ha gått en tid, men jag försöker ändå att skriva ner något om vad jag tyckte. Här kommer några sådana korta kommentarer om SF-böcker jag kan rekommendera.

James Tiptree Jr: Up the Walls of the World. Vanliga människor på jorden och två olika utomjordiska kulturer - väl humaniserande om utomjordingarna men en bra story förvisso.

C.L. Moore: Northwest Smith. Poetisk horror-SF av en mästare. Litet av vilda västern på Mars samtidigt.

Jack Womack: Terraplane. Spännande action-SF med dubbelagenter men också riktiga SF-inslag. Kanske inte i klass med "Random Acts of Senseless Violence", men klart läsvärd.

Annika Lidne: CoMa. Riktigt hygglig svensk SF. Väl mycket thriller som ofta i cyberpunk, men också kul idéer, t ex om interaktionen mellan dator och människa genom direktkoppling.

James H. Schmitz: Legacy. Charmig space opera med kvinnlig hjältninna och utomjordiska monster. Snabbläst och underhållande, men naturligtvis inget mer.

Kim Stanley Robinson: The Planet on the Table. Något tråkiga SF-noveller, flera av deckartyp. Välskrivna men utan uns av sense of wonder.

Philip K. Dick: The Simulacra. Helt underbar Dick med massor av idéer, t ex fakade presidenter, små flygande reklam-budskap etc. Oslagbart!

Greg Egan: Permutation City. Häftig dator-SF: Tanka över hela medvetandet och minnet till dator, så får du evigt liv. Ingen ny idé, men väl genomförd, spännande och med rätt många nya infallsvinklar. Klart intressant författare.

Rena Vale: Taurus Four. Äkta rymd-SF från 1970, vilket märktes: Flower-power-folk som emigrerat till en fjärran planet och stelnat i en primitiv kultur. Kul!

Jack Vance: The Palace of Love. Typisk Vance: Spännande fantasy/SF i fascinerande färgrika miljöer.

Jack Vance: Lyonesse. Första delen i Vances fantasytrilogi. Mycket trollkarlar, prinsessor, älvor etc, men trevlig att läsa även om det ibland kändes för mycket som gammal saga.

Jack Vance: Lyonesse II: The Green Pearl. Andra delen av Vance fantasytrilogi. Fortfarande spännande men utan några riktigt intressanta personer.

Jack Vance: Madouc. Sista delen av Vance fantasytrilogi. Litet för söt upplösning, men en trevlig resa i en annan dimension – då mer äkta Vance.

Ian McDonald: Desolation Road. Trevlig SF med bra idéer, rätt Marslik planet, och egendomliga människor. Tyvärr litet långdragen på slutet, med alltför mycket fightande.

Gareth Roberts: Zamper. Kul men som väntat helt utan djupare idéer. Dessutom förutsattes att man kände Dr Who mer än vad jag gjorde, men jättesniglar som bygger rymdskepp kan ju aldrig vara fel.

Paul J. McAuley: Fairyland. Rätt tuff framtidsvision med androider. För mycket våld, och utdraget krigande på slutet, men annars fascinerande vyer och kul med Frankrike (Disneyland där) och gamla Jugoslavien som skådeplatser.

Philip K. Dick: In Milton Lumky Territory. Inte SF, förstås. Tragisk historia om en misslyckad affärsman, som bl a kommer över ett lager skrivmaskiner med felaktiga typer. Djupt mänskligt, med verkliga personer och deras ofullgångna relationer.